

Farmàcies en guàrdia

El 70% de les retallades del sector sanitari aprovades per l'executiu espanyol per contenir la despesa pública afecten directament el negoci del medicament, uns 300 milions d'euros.

Des que l'1 de gener del 2000 va entrar en vigor el decret de medicaments genèrics, el sector de les oficines de farmàcia se sent víctima de totes les polítiques d'estalvi sanitari que executen els successius governs de Madrid. Retallades en el marge de preus, limitacions en els descomptes que poden fer els laboratoris farmacèutics i un mecanisme de fixació del preu dels medicaments de referència poc ajustat a la realitat, han furtat a les oficines de farmàcia aquella aura de negoci fantàstic que tenien fins fa pocs anys. Ser propietari d'una farmàcia era sinònim de guanyar molts, molts diners.

D'un temps ençà, però, un farmacèutic resta obligat a diversificar el negoci, cosa que el converteix pràcticament en un supermercat de la cosmètica, la higiene, l'alimentació infantil i les teràpies naturals. La venda de medicaments cada vegada és menys rendible i, segons els farmacèutics, l'administració pública no valora la tasca sanitària que fan quan, en una primera valoració del pacient, li dispensen el medicament adequat i, per tant, eviten visites a la consulta.

Les mesures del govern espanyol per a reduir la despesa farmacèutica pública poden destruir més de 5.000 llocs de feina a les farmàcies dels Països Catalans. Deixaran d'ingressar uns 20.000 euros anuals.

La Federació d'Associacions de Farmàcies de Catalunya (FEFAC) avisa que les retallades imposades per l'executiu de Zapatero per reduir la despesa pública sanitària pot destruir 3.000 llocs de feina només al Principat, als quals cal afegir-n'hi prop de 2.000 al País Valencià i 300 a les illes Balears.

Segons aquesta associació, una farmàcia mitjana deixarà d'ingressar

cada any uns 20.000 euros de resultes de l'aplicació dels dos reials decrets en vigor des del mes de juny. El primer fa referència a la baixada de preu dels medicaments genèrics i a la limitació dels descomptes en les compres que les farmàcies fan als laboratoris que serveixen els productes. El segon estableix una rebaixa del 7,5% en el marge que guanyen les farmàcies per la venda dels medicaments que van a càrrec de la Seguretat Social.

El 70% de les retallades del sector sanitari que preveu el pla de reducció del dèficit públic espanyol afecten directament el negoci de la venda del medicament. Concretament, dels 453 milions d'euros que s'estalvia la sanitat amb els decrets del govern espanyol, 300 corresponen al sector farmacèutic.

El servei de qualitat, en perill.

El col·lectiu de farmacèutics alerta que les mesures imposades per l'executiu espanyol obligaran a canviar el model de farmàcia i repercutiran en el servei que es dona al ciutadà. A més, pronostiquen que faran inviables nous projectes que requereixin qualsevol cost, com ho ha estat el de la implantació de la recepta electrònica, que, en el cas de Catalunya, ha anat a càrrec del Consell de Col·legis de Farmacèutics. Adverteixen que les oficines de farmàcia ja treballen en una situació límit a causa de les diverses mesures de contenció de la despesa en medicaments que s'han aplicat aquests darrers deu anys.

A banda de la pèrdua de llocs de feina —aproximadament, un tècnic per a cada farmàcia—, el sector alerta que les farmàcies no podran mantenir els estocs actuals i no podran comptar amb els mateixos serveis de distribució, que permeten, per exemple, que si un medicament no és disponible a la farmàcia, ho sigui en un termini màxim de quatre hores. Els farmacèutics remarquen un altre aspecte crucial per al servei que ofereixen les oficines de farmàcia: les

guàrdies. S'hauran de racionalitzar els serveis d'urgència, de manera que "no es podran oferir els serveis de guàrdia tal com es coneixen ara; sempre han estat deficitaris però ara seran insostenibles", addueixen des del Col·legi de Farmacèutics de Barcelona. I, finalment, el sector qüestiona la continuïtat de projectes com el de recepta electrònica, que —creuen— "ja no serà viable amb el model de finançament actual".

L'executiu espanyol defensa les mesures perquè generaran un estalvi directe per al ciutadà d'uns cent milions d'euros, que en el cas de la compra de medicaments es quantifica en uns vint milions d'euros. Per contra, segons els càlculs dels farmacèutics, l'impacte dels reials decrets farà davallar els beneficis entre un 16% i 18%, cosa que repercutirà en el sou del personal de farmàcia i en l'atenció que es prestarà al ciutadà.

A tot plegat cal afegir-hi, encara, que el preu dels medicaments a l'estat espanyol és dels més baixos de la UE, només superior a França i Itàlia, mentre que a Alemanya el preu mitjà del medicament duplica el de l'espanyol. Aquest diferencial situa encara en més inferioritat de condicions les farmàcies de casa nostra, que denuncien que l'administració pública sempre actua sobre l'oferta i mai sobre la demanda.

De fet, el debat sobre el copagament de determinats serveis sanitaris d'alguns medicaments —per a evitar un possible abús de la gratuïtat—, apareix sobre la taula cíclicament. Però limitar l'accés als medicaments, ni que sigui amb un criteri lògic, és una mesura impopular per a qualsevol govern.

Ara bé, no tot són males notícies en aquest àmbit econòmic. El sector farmacèutic i biotecnològic va ser l'únic que va créixer el 2009 a Catalunya, amb un augment anual de la producció del 8,1%. Com indica l'informe anual sobre la indústria a Catalunya publicat pel Departament d'Empresa, les xifres contrasten amb l'evolució del conjunt de la indústria catalana, en què la producció es va desplomar d'un 12,9% respecte al 2009.

Gemma Aguilera

Òscar Garcia (1972) és gerent de Farmàcies Ecoceutics, un grup format per un centenar de farmàcies catalanes que gestionen conjuntament les compres i més serveis.

“La farmàcia no sobreviurà sense noves vies de negoci”

Històricament, el negoci farmacèutic ha estat una aposta segura. Però, d'uns anys ençà, s'ha posat en qüestió la viabilitat de moltes oficines de farmàcia. Què falla?

—Les farmàcies descarreguem de consultes els hospitals, els CAP i els centres sanitaris. Amb la nostra feina produïm un estalvi de recursos considerable al sistema sanitari. Però, paral·lelament, el farmacèutic cobra un marge per medicament venut cada vegada menor, una circumstància que s'afegeix al fet que el preu del medicament a l'estat espanyol ja és dels més baixos de la UE.

—Els medicaments són massa barats, a parer vostre?

—El principal problema de les farmàcies no és el preu del medicament, sinó la política pública d'actuar sobre l'oferta quan creu que ha de retallar la despesa sanitària. Això no únicament no porta l'estalvi, sinó que perjudica greument les farmàcies. S'ha d'actuar sobre la demanda de medicaments, que és on hi ha el problema. El 80% del consum de fàrmacs el fan els jubilats, sense cap mena de copagament, ni tan sols simbòlic. És una mica la *barra lliure* dels medicaments. Després a casa dels avis trobes la farmàcia plena de medicaments caducats.

—Una de les mesures proposades per l'executiu espanyol per a contenir la despesa sanitària és de reconsiderar el sistema d'envasaments

de medicaments per ajustar més les dosis als tractaments, és a dir, fer caps que continguin menys quantitat de medicament.

—És una complicació més en el procés industrial. No és factible actualment, perquè requereix condicionar tot un sector que en aquests moments no està preparat per a canviar els sistemes de producció. I, d'una altra banda, pensem que les dosis ja són prou ajustades als tractaments.

—L'any 2004, el govern espanyol ja va impulsar mesures de contenció de la despesa sanitària, que, com el 2010, anaven destinades a ajustar l'oferta i no pas la demanda. Com ha evolucionat el sector d'aleshores ençà?

—Jo encara aniria més enrere, per explicar el perquè de la situació tan delicada que viu el sector farmacèutic avui. L'any 2000 es va aprovar un real decret que limitava el marge dels medicaments de més de 150 euros. I des d'aleshores, totes les mesures han estat de restriccions sobre l'oferta, de manera que els preus, que s'actualitzen cada any, sempre baixen.

—Com es fixen els preus dels medicaments?

—El preu de referència d'un medicament genèric sempre és el preu més baix del mercat. I això és una gran incongruència, perquè pot haver-hi un laboratori que posi una molècula concreta a un preu molt baix, però aquest laboratori no té capacitat per